

NATUUR IN HET OOSTERDELGEBIED – SCHERMBLOEMEN

In het Oosterdelgebied komen verschillende soorten schermbloemen voor. Wat zijn schermbloemen en hoe kun je ze herkennen? Op onderstaande foto's zie je goed waaraan deze familie van planten haar naam te danken heeft.

Fluitenkruid

Gewone pastinaak

Gewone berenklauw

De planten bloeien met bloemen die in samengestelde schermen bijeen staan. De buitenste kroonblaadjes zijn vaak wat groter. Hiermee lokken zij insecten.

Onder de familie van de schermbloemen vallen veel planten die we allemaal kennen en ook gebruiken als voedsel. Anijs, venkel, karwij, peterselie, lavas, dille en pastinaak zijn enkele van deze groep eetbare planten. Ook komen er zeer giftige planten voor zoals de gevlekte scheerling en de kleine watereppe. Deze laatste heb ik aan een oever in het Oosterdelgebied gezien. Schermbloemen groeien bij voorkeur op zonnige plaatsen op voedzame grond.

Fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*)

In het voorjaar kleuren hele bermen en slootkanten wit door het fluitenkruid alsof er een lang lint van kant gespannen is. De bloemen hebben evenals de bladeren een fijne structuur.

De naam dankt deze plant aan het feit dat je van de holle stengels een fluitje kunt maken. Leuk om met kinderen te doen. Beschrijvingen van hoe je dit doet kun je op internet vinden.

De soort vind je op vochtige graslanden, in bermen, aan de rand van struiken en in bossen met een vochtige bodem. De planten hebben een herkenbare, specifieke geur.

Gewone berenklauw (*Heracleum sphondylium*)

De gewone berenklauw is een inheemse plant die niet verward moet worden met de reuzenberenklauw, die hier ook massaal groeit, maar tot de exoten gerekend wordt. De plant groeit o.a. in ruige graslanden en bermen en is ruim vertegenwoordigd in het Oosterdelgebied. De plant is veel grover om te zien dan het fluitenkruid en heeft ook grote bladeren.

Gewone pastinaak (*Pastinaca sativa*)

Pastinaak is een geel bloeiende schermbloem, die vooral bekend is door de eetbare wortel. De plant groeit graag op dijkhellingen en is in dit gebied te zien in de bermen. De planten houden van zon en een vochtige bodem, die niet al te voedzaam hoeft te zijn.

Gewone engelwortel (*Angelica sylvestra*)

De gewone engelwortel trekt veel op met de gewone berenklauw. Soms zijn ze moeilijk uit elkaar te halen, maar de bloem van de engelwortel is meer koepelvormig en kan ook roze of vleeskleurig zijn, de bladeren zien er ook anders uit.

Schermbloemen en hun relatie met andere dieren

Deze planten krijgen rijkelijk bezoek van allerlei insecten. Vaak zie je meerdere soorten zich tegelijk tegoed doen aan de nectar en het stuifmeel. Ze kruipen over de bloemen, waardoor ze zorgen voor de bestuiving van de planten. Waarom zie je nu juist op deze bloemen zoveel verschillende soorten insecten? Dit zijn insecten die een te korte tong hebben om de nectar uit diepere bloemkelken te halen. Stuifmeel en nectar zijn bij schermbloemen gemakkelijker te halen. Schermbloemen worden ook bezocht door luizen, deze trekken natuurlijk weer insecten en kevers aan om andere redenen. Mineervliegen graven zich gangen door de bladeren. Rupsen maken spinsels en verpoppen zich. Vogels eten de zaden en kleine zoogdieren voelen zich veilig tussen deze meestal, hoge planten.

Lichte driestreepdansvlieg

Knollenbladwespen

Bosbijvlieg

Kleine rode week-schild, of soldaatje

Segrijnslak

Klein geaderd witje

Honingbij

Groene vleesvlieg

Berkenkielwants

Tenthredo campestris, een soort bladwesp

Spinsel en rups van Groot platlijfe, een nachtvlinder

7-stippelig lieveheers-beestje

Gewone wesp

Weekschildkevers worden ook wel soldaatjes genoemd. Hun zachte schild lijkt wel wat op het schild van een soldaat. Op één bloemscherm kun je veel soldaatjes tegelijk zien, vaak ook parend. Bijzonder is dat deze kevers uren voordat het gaat onweren onder de bloemschermen schuilen.

In de herfst zien schermbloemen er qua kleur voor mensen wat saai uit, zeker wanneer ze samen met grote zuringplanten en hoge grassen opgroeien. Dieren hebben hier geen last van, integendeel, zij zien alleen de rijpe zaden die ze kunnen eten en de holle stengels waarin zij zich kunnen terugtrekken om de winter door te brengen. Vlinders, die overwinteren als pop vinden hier eveneens beschutting. 's Winters, met rijp of sneeuw zijn de uitgebloeide schermen prachtig om te zien en geven ze een extra dimensie aan het landschap.

Danny Disma-van Laar